

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Basına yansıyan haberlere göre Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda hükümlü olarak bulunan Osman Kapan'ın almış olduğu müebbet hapis cezasının koşullu salıverme tarihi 13 Nisan 2023'tür. Ancak mahpus pişmanlık dayatmasını kabul etmediği için "iyi halli olmadığı" gerekçesiyle tahliye edilmemiş ve 3 ay sonra yeniden değerlendirme yapılmasına karar verilmiştir. 13 Temmuz 2023'te yeniden iyi halli olmadığına karar verilerek tahliyesi bir kez daha engellenmiş ve yeniden değerlendirmesi 4 ay sonraya ertelenmiştir. Bu kararlarda mahpusun "*Sosyal aktiviteye katılmadığı, kapı vurma eylemine katıldığı ve 'pişmanlık' dayatmasını kabul etmediği*" iddia edilmiştir.

Tespit edebildiğimiz kadarıyla hapishanelerde bugün itibariyle benzer gerekçelerle infazı yakılan ve koşullu salıverilme hakkı elinden alınan yaklaşık 300 siyasi tutsak bulunmaktadır.

2020 yılında İnfaz Kanunu'nda yapılan değişikliklerle, koşullu salıverilme için hazırlığı düzenleyen 89. maddeye Anayasa'ya aykırı, belirsiz ifadeler taşıyan iyi hal kriterleri getirilmiş ve bu değişiklik uyarınca Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik çıkarılmıştır. Bu Kanun değişikliği ve Yönetmelik hükümleri hukukun en temel ilkelerinden lehe kanun ilkesi gereği, suç tarihi daha önce olanlara uygulanmaması gerekirken uygulanmakta ve Anayasaya aykırı bir şekilde hukuki belirlilik içermeyen, yoruma açık, son derece subjektif olan iyi hal kriterleri, istisnasız tüm siyasi tutsakların aleyhine değerlendirilmektedir.

İdare ve gözlem kurullarının kararlarına baktığımızda "*fazla kitap okuma veya az sayıda kitap okuma, cezaevi imamıyla görüşmeme, pişman olduğunu beyan etmeme, dosyasıyla ilgili konuşmama, halay çekme, fazla su tüketme, elektrik faturasının yüksek olması, içeride üniversite bitirmeme, diğer tutsakların görüşçüleriyle selamlaşma, kurum personeline kayıtsız kalma, bakanlıktan gelen evraka imza atmama, HDP'de belediye eş başkanlığı yapma, HDP çalışmalarına katılma*" gibi bahaneler infaz yakmanın gerekçesi olarak

gösterilmektedir. Tutsaklar, cezaevi savcısının başkanlık ettiği mülakata alınarak yeniden yeniden yargılanmaya çalışılmakta ve özellikle de politik tutumları ve iradeleri boyun eğdirilmeye çalışılmaktadır. Tutsakların aileleri koşullu salıverme tarihinde kapıda beklerken, içeride idare ve gözlem kurulu kendini mahkeme yerine koyarak keyfi ve düşmanca kararları alıp tutsakları özgürlüğünden alıkoymaktadır.

Bu bağlamda;

1. Mahpusun iyi halli olmadığına dair verilen karardaki iddiaya göre mahpus bugüne dek hangi sosyal faaliyetlere katılmamıştır?
2. Hapishanede hangi sosyal faaliyetler bulunmaktadır? Bu sosyal faaliyetleri hangi mahpuslar bir araya gelerek yapmaktadır ve mahiyetleri nelerdir?
3. Mahpusun kapı vurma eylemine dair aldığı bir disiplin cezası bulunmakta mıdır? Var ise tarihi nedir ve disiplin cezası İnfaz Kanunu'nun m. 48/4 gereği kaldırılmamış mıdır?
4. İdari bir organ olan idare ve gözlem kurulu, "*pişman olmaması*" gibi yargısal tutum içeren bir gerekçeyi Bakanlığınızın hangi biriminden aldığı yetkiyle öne sürmektedir? İdare ve gözlem kurulu yargısal faaliyette bulunma yetkisi olan bir mahkeme midir?
5. Genel olarak mahpusların işlediği suçtan dolayı pişman olduklarına kanaat getirmek için "pişman oldum" demeleri yeterli midir? Pişman olduğunu bu şekilde ifade eden mahpuslar otomatik olarak yeniden suç işlemeyecek anlamına mı gelmektedir? Kurumunuzun uygulamalarına göre bir mahpusun pişman olup olmadığı nasıl değerlendirilmektedir?
6. Mahpus ile idare ve gözlem kurulu bir görüşme yapmış mıdır? Bu görüşmede kimler hazır bulunmuştur?
7. Anayasa'nın 38., Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesi gereği koşullu salıverme hususunda lehe kanun ilkesi geçerli olmasına rağmen İnfaz Kanunu'nun koşullu salıvermeyi düzenleyen 89. maddesinde, 14/4/2020 tarihli 7242 sayılı Kanun'un 36. maddesiyle yapılan değişiklik, hangi hukuki ilkelere dayanılarak bütün hükümlülere uygulanmaktadır? Bu uygulama Anayasa'ya aykırı değil midir?
8. İdare ve gözlem kurullarının hemen hemen tamamının siyasi hükümlülere iyi hal raporu vermemesinin arkasında Bakanlığınız tarafından alınmış merkezi bir karar mı bulunmaktadır?

9. 1 Ocak 2021 tarihinden beri tüm hapisanelerde iyi halli olmadığı gerekçesiyle koşullu salıverilmeyen kaç hükümlü bulunmaktadır? Bu hükümlülerden kaç adli kaç siyasi hükümlüdür?
10. Bolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda iyi halli olmadığı gerekçesiyle salıverilmeyen kaç hükümlü bulunmaktadır? Bu hükümlülerden kaç adli kaç siyasi hükümlüdür?